

Blýská se na lepší časy?

Z hlediska vzdělávání a preskripčního omezení možná ano!

Letošní jaro může mít různé přívlastky, jen „nudné“ se k němu nevztahuje. Sdělovací prostředky nás zaplavují informacemi o negativních či dokonce tragických událostech, ale naše redakce se v rozporu s novinářským pravidlem „dobrá zpráva – žádná zpráva“ rozhodla přinést čtenářům Medicíny po promoci alespoň několik pozitivních sdělení.

Začneme třeba tím, že Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví a Asociace děkanů lékařských fakult ČR uzavřely za podpory Ministerstva zdravotnictví ČR Memorandum o spolupráci. Chce se mi napsat – konečně, protože se o téma vzdělávání ve zdravotnictví osobně zajímám již hodně dlouho. Nedostatečná komunikace mezi IPVZ a fakultami byla mnohdy překážkou pro přípravu kvalitních vzdělávacích projektů.

„Time is brain“ platí jak pro léčbu roztroušené sklerózy (RS), u níž je včasné nasazení účinné léčby podmínkou budoucí dlouhodobé stabilizace pacientova stavu (podle prof. MUDr. Evy Kubala Havrdové, strany 94–98), tak u cévní mozkové příhody. Mnoha případům CMP by šlo předejít správnou léčbou hypertenze (str. 102–104). Pozitivní skutečností je, že jak pro RS, tak pro hypertenzi máme k dispozici účinné léky, jejichž použití hned po záchytu onemocnění předejde nebo oddálí ireverzibilní orgánové změny.

Všeobecní praktičtí lékaři v současnosti čelí mnoha „výzvám“: specialisté řady oborů již uznávají, že jejich síly nemusí stačit na péči o vzrůstající počet chronických pacientů zejména v diabetologii a kardiologii, a rádi by se „podělili“ s praktiky. Reálným limitem však je preskripční omezení, jak komentuje MUDr. Petr Šonka na příkladu gliptinů (str. 100–101). Snad se však blýská na lepší časy, a to nejen u gliptinů. Navíc do ambulancí všeobecných praktických lékařů „spadne“ další screeningový program: po karcinomu plic budou lékaři první linie pátrat po osteoporóze, upozorňuje prof. MUDr. Vladimír Palička (str. 153–156).

„U každého Evropana můžeme dohledat 1–2 % genů neandrtálského původu,“ pronesl Mgr. Jan Pačes, Ph.D., z Ústavu molekulární genetiky ČSAV na 17. kongresu primární péče. Podle jeho slov je reakce na infekci SARS-CoV-2, stejně jako na některé další vlivy z prostředí, ovlivněna geny, které jsme zdědili právě po neandrtálcích (str. 106–108).

Velký prostor je věnován pneumologické problematice, a to z hlediska různých diagnóz (str. 120–131). Je možná remise diabetu 2. typu? MUDr. Hana Krejčí tvrdí, že ano (str. 135–139).

Vakcinace se nám prolíná jak životem od útlého dětství a měla by až do posledních dní, tak tématy letošní Medicíny po promoci. Důvodem je neuspokojivý stav proočkovanosti. V 60. letech minulého století bylo Československo vakcinační hvězdou, říká předseda České vakcinologické společnosti ČLS JEP prof. MUDr. Roman Chlíbek, Ph.D. Toto vydání Medicíny po promoci přináší přehled současného stavu vakcinace u dospělých (str. 164–167) i významu očkování proti klíšťové encefalitidě (str. 157–163).

Profesorka Jana Třešňák Hercogová radí, jak v ordinaci praktického lékaře postupovat u pacientů s bradavicemi. S lidským papilomavirem (HPV), vyvolavatelem bradavic, se setká naprostá většina lidské populace, HPV je nejčastější virovou infekcí kůže a sliznic (str. 170–174).

Na závěr mi dovoluji se podělit o radost z textu doc. MUDr. Jiřího Slívy, který nám poskytl velmi aktuální práci – Potenciál lékových interakcí kombinace nirmatrelvir + ritonavir v reálné klinické praxi (str. 176–186). Paxlovid má své stálé místo v časně léčbě onemocnění covid-19 u rizikových pacientů. Pandemie jeví tendenci k ústupu, ale nové varianty SARS-CoV-2 jsou podle statistik ÚZIS stále hlášeny a zejména pro starší a polymorbidní pacienty mohou být nebezpečné, na rozdíl od zmíněné kombinace.

S novým vydáním časopisu, v němž najdete ještě další (věřím, že rovněž pozitivní) informace, vám za celou redakci přeji klidné jarní a letní dny.

MUDr. Marta Šimůnková
Senior konzultant Medical Tribune CZ

